

HE-luonnos laeiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Kaupunginhallitus 31.08.2026
395/00.04.00/2026

Valmistelu

Hallinto- ja kehitysjohtaja Jukka Vilen 25.8.2026

Kemin kaupunki vastustaa esitystä kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistettavasta 93 miljoonan euron lisävähennyksestä vuodesta 2027 alkaen. Uusi pysyvä leikkaus heikentää kuntatalouden ennakoitavuutta ja kuntien edellytyksiä huolehtia lakisääteisistä tehtävistään.

Kemin kaupungin näkökulmasta esitys nostaa samalla esiin valtionosuusjärjestelmän vakavan rakenteellisen ongelman. Kemin peruspalvelujen valtionosuus on muodostunut negatiiviseksi, jolloin kaupunki joutuu käytännössä maksamaan valtiolle valtionosuusjärjestelmän kautta. Tilanne on perustuslain, kuntien rahoitusperiaatteen ja järjestelmän yleisen hyväksyttävyyden näkökulmasta kestävätkä.

Kemin kaupunki esittää, että nyt käsiteltävän lakimuutoksen yhteydessä päätetään luopua negatiivisten valtionosuuksien perimisestä kunnilta. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden alarajaksi tulee asettaa nolla euroa.

Samalla tarvitaan laaja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistus. Nykyinen järjestelmä ei kaikilta osin vastaa kuntien muuttunutta tehtäväkenttää, kustannusrakennetta ja erilaisia olosuhteita. Uudistuksen tavoitteena tulee olla läpinäkyvä, oikeudenmukainen ja ennakoitava järjestelmä, joka turvaa jokaiselle kunnalle tasavertaiset taloudelliset edellytykset lakisääteisten tehtäviensä hoitamiseen.

Kemin kaupunki esittää, että 93 miljoonan euron lisävähennyksestä luovutaan, negatiivisten valtionosuuksien periminen lopetetaan ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistus käynnistetään viipymättä.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy Kemin kaupungin valtioeuvostolle lähetettävän lausunnon laeiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää esittää, että Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden alarajaksi tulee asettaa nolla euroa.

Päätös